

BOMBON · JOAN PRATS · NOGUERASBLANCHARD

F O N T E T A

ESTAR A LA LLUNA

Mercedes Azpilicueta, Juliana Cerqueira Leite, Mari Eastman, Leandro Erlich, Joana Escoval, Alicia Kopf, Pere Llobera, Jordi Mitjà, Luna Paiva, Perejaume, Joan Ponç, Pablo del Pozo, José María Sicilia, Antoni Tàpies, Aldo Urbano, Juan Uslé

07.08.2021 – 26.09.2021

CAT

Quando sale la luna, se pierden las campanas y
aparecen las sendas impenetrables
Federico García Lorca

Potser perquè durant tants segles ha sigut inabastable, ha despertat els somnis més fantàstics, els més passionals i recòndits. El seu encant sempre estarà de part de la nit, de l'ocult i la intuïció, de la clandestinitat i l'excés. La lluna, que dilata i empetiteix els ulls dels gats, que fa pujar i baixar les marees, que infla i desinfla les granotes, ens continua fascinant amb el mateix fervor dels primers temps, tot i que ja l'hem trepitjada tímidament i alguns emprenedors il·luminats planegen construir-hi hotels amb vistes galàctiques. Però no ens enganyem: les ànsies colonitzadores de Jeff Bezos i companyia no aconseguiran apropar o fer més comprensible el misteri de la Llebre Blanca o la Dona Aranya.

Eternament distant, la lluna ha sigut adorada per bruixes i vampirs, per poetes i endevins. Per més que la ciència intenti conquerir-la, la seva llum mercurial ens projecta alhora cap a passats remots i futurs inescrutables, i ens convida a reflexionar sobre les ombres i els mites de la condició humana. Al llarg de la història l'hem vinculada a la fertilitat i l'inconscient, a la mort i la resurrecció, a la repetició dels cicles de la vida. Les primeres anotacions inscrites sobre artefactes i eines, a l'era del Paleolític, consisteixen en registres lunars. De fet, és molt probable que abans de l'aparició de l'agricultura les societats s'organitzessin d'acord amb un cicle temporal lunar, tal i com han demostrat les investigacions d'Alexander Marshack a *The Roots of Civilization*.

A diferència del sol, l'astre omnipotent i constant, la lluna passa per fases, creix i decreix, minva, s'encorba, es transforma. Per aquesta raó hem tendit a representar l'immutable amb el sol (Déu) i allò canviant i material amb la lluna (recordem el regne sublunar i mortal de Plató, el territori del dubte i les ombres). Inevitablement, durant mil·lennis, l'espècie humana ha trobat el seu correlat en el drama de la lluna: néixer, créixer, reproduir-se (la panxa de la lluna plena), morir. Si la sintaxi solar divideix i jerarquitzava —W.B. Yeats acusava el sol d'oferir veritats «complexes i artificioses»— la sintaxi lunar barreja i confón les formes, és evasiva, emocional, fluïda. Simbòlicament, la lluna evoca el món imaginatiu, contingent i ambigu de l'existència, en contrast amb els absoluts solars del món ideal de l'ésser. Impossible mirar el sol de cara, impossible dialogar amb la seva presència enlluernadora. La lluna, en canvi, encén els camins des del marge del cel i, en paraules de Lorca, ens mostra sense vergonya les seves «cent cares idèntiques». La il·lusió, el deliri, la quimera, la bogeria, el caos, la dispersió («estar a la lluna»): els atributs de la reina de la nit suggereixen la transgressió de les normes diürnes.

Liles i blaus elèctrics, grocs llampants i vermells rabiosos, verds fluorescents que brollen de la fosca com un crit que es clava a la consciència. Els colors de la nit esmolen els nervis i l'ull, ens tornen desconfiats, sentim el batec intermitent del perill.

Un tremolor ens recorre l'esquena: és real, això que hem vist? Podem creure en les imatges i les paraules que apareixen sota la llum freda de Selene? Potser, en el fons, estar a la lluna és una de les formes més fecundes i perplexes d'estar a la Terra, de no donar res per segur, de continuar sospitant i aixecant la mirada cap als secrets insondables de l'univers..

Gabriel Ventura

Gabriel Ventura (1988) és un escriptor reversible que es passeja amb la mateixa naturalitat per l'art, el cinema i la literatura. En vides anteriors va ser veí de Serge Daney, assistent de direcció de Maya Deren i heterònim de Fernando Pessoa. La poesia el porta a fer classes, a treballar amb artistes i cineastes, amb llibreries, galeries i museus, a investigar, traduir i actuar.